

# Лісові розмови

Юрій Старостенко

## Смілива зозулька

Коли повертається з вирію зозулька, вже і ліс, і гай стоять зелені.

Ку-ку, ку-ку!

— Чуєте, зозуля кує? — радіють люди.

Щодня більшають на деревах листочки, простягають зелені рученята молоді пагінці. І тут раптом ви повзає на листячко страшна волохата гусінь!

— Бр-р-р... — тремтить з остраху синиця.

— Йой!.. — задкує мухоловка.

— Тюй-тюй-тюй! — репетує повзик.

А гусінь вже маламуристь ніжне листячко.

— Треба зозульку покликати! — гукає хтось. — Тільки вона цієї гусені не боїться...

Прилетіла зозулька і всю гусінь винищила.

От добре, що в нашому лісі живе така пташка!

## Ведмежата

У всіх пташок і звірят у місяці травні клопоту доволі, тільки малим ведмежатам самі жарти на Думці.

Той на дерево лізе, цей намислив корча перегризти, а інший забрався матері на голову і знай скубає за кошлаті вуха.

От зараз мама талапне його лапою!..

Але мати-ведмедиця навіть не сердиться, вона тільки очі мружить...

Під зеленим шатром лісу

Настало літо, і зашумів зеленими вітами ліс... То тут, то там між пухнастих ялиць та під лапатим гіллям смerek вишикувалися рядочками гриби масляки.

— Здр-а-ас... — хотів був привітатися до них їжак, а гриби злякалися і поскидали на голови хто листочка сухого, а хто пучок глици. Їжак і з того боку зазира, і з цього — нема грибів. "Порозбігалися", — думає собі...

А гриби зачаїлись під картузиками і тихенько усміхаються: "Ну і їжак, недарма у нього такі малесенькі очки!"

Хто ж винен?

От і настала рання осіння пора...

Ходить Мишко лісом і кличе:

— Зозулько-о-о!..

Послухає трохи і знов товстим голосом:

— Зозулько-о-о!..

Давніш, було, й відгукнеться зозуленька: "Ку-ку..." А тепер нема обзиву. Тільки старенький енот хлюп-хлюп у воді: корінці на сніданок миє.

— Яка тобі зозуленька? — питається він Мишка. — Вона ще на тому тижні у вирій

подалася.

— Я ж допіру чув її голос!

— Це тобі, Мишку, либонь, примарилося, хи-хи-хи...

Не стерпів Мишко того "хи-хи" та як надасть енотові лапою. Той гульк у воду, сидить під берегом і квилить:

— Хіба ж я винен, що нема зозулі, га-а-а?..

— А хто ж, хто винен? — трясє лапами Мишко, от-от заплаче з превеликого свого жалю...

Може, ви, діти, знаєте, хто винен?

### **Хто це такий?**

Хоча й осінь надворі, горобина ще не достигла. Та Мишкові байдуже: йому вже і в роті терпко, а він знай жвакає. Долішні ягоди пооб'їдав, а ті, що вгорі, ніяк дістати. "Ану ж, — гадає собі, — на дерево злізу". Тільки-но сп'явся, а тонкий стовбур як похилиться, ведмідь — кабарух у кущі!

Тепер ходить лісом і сяк-так спереду, а ззаду хтозна на кого скидається — так йому кожуха задерло.

— І що воно за опудало? — перемовляються звірята.

— Мабуть, то не з нашого лісу.

### **Осінь**

Як скінчиться місяць листопад, то вже мине й осінь. Тепер не кожного дня виглядає з-за хмар сонце, а коли й гляне долі стомленим оком, то гріє не так, як улітку.

Павук-ниткоплут давно під листям сні дивиться. Тихесенько шемрять під корою жуки-короїди. А бор сук допіру ледве пропхався у свою нору, такий гладкий став за літо.

Тільки зайцеві все байдуже — у нього під кожушком густе підшерстя виросло.

— Ось глянь, який у мене кептарик, — стає він поперед очі жабі. — Чи гарний?

— Та гарний, гарний, — ледь чутно мимрить жаба, а сама трясеться від холоду...

### **Здрастуй, зимо!**

От і настала зима, от уже й ходить нашим краєм її перший місяць — грудень. Сховав грудень під кригою річки, повдягав у білі мережива ліси, поробив з кожної купочки землі міцну грудку. Тоді засипав снігом поля, лісові просіки, напхав снігу аж під самісіньке гілля у лісі.

Вранці як глянули, а в полі таке натоптано... Довгі низочки слідів простяглися аж до самого села. Отут спинався заєць на яблуньку, хотів чикнути її гострим зубом. Але тоненький стовбурчик так щільно обгорну то соломою, що заськи.

А коли трохи обутріло, в селі щось як забумкає. "Либонь, то мисливці рушниці ладнають!" — налякалися зайці і ну тікати в поле!..

### **І трапиться ж отаке...**

Від самого ранку купчилися за лісом сірі хмари і все погрожували відтіля холодним подихом: ху-ху-ху...

— Тікай, Мишку, — гукали всі, — бо зараз як війне снігом!

А він знай ягодами ласує: то горобинкою, то калиною...

Сніг пішов уночі. На ранок таке зробилося... Ні стежки, ні доріжки, скрізь однаково біло. "Ой лишень ко, — злякався ведмідь, — як же тепер барліг шукати?" Він туди, він сюди — нема шляху! А тут ще хтось сокирою: клюк-клюк, а гавкучий собака десь: "гав-гав"... Сів захеканий ведмідь під ялинкою і аж тремтить увесь.

— Так йому й треба, — каже головний снігур. — Бачили, як горобину пообскубував?

— Дивіться на цього ненажеру! — гукнула сорока. — Не клопочися, Мишку, біжи за мною!

Сама пурх-пурх, а ведмідь човг-човг слідом мокрими п'ятами. Так і дісталися барлога. І вже знає сорока, що навесні Мишко їй обов'язково віддячить. Скільки хоч натрусить м'якенької шерсті на гніздо пискляткам.

### **Не забув**

Розкидав Мишко хід до свого барлога і вибрався звідти заспаний і похмурий.

— З добрим ранком! — гукнула сорока. — Прокинулися вже?

— Му-гу-у-у... — сказав Мишко і потерся кошлатим боком об дуба. І тут сорока враз помітила, як він натрусив під деревом клаптиків бурої шерсті. "Дивіть ся, який чемний, не забув про свою обіцянку взимку", — подумала вона і злетіла додолу. Буде тепер у малих сороченят тепле, м'яке гніздечко.

А ведмідь тим часом потягнув носом весняного повітря і подався у балочку до струмка. І довго серед лісової тиші було чути, як він хлебтав і хлебтав гарячим язиком холодну снігову водицю. Так йому після довгої зими пити захотілося...

### **А він уже дома**

Ще не скрізь розтанули сніги, ще і в полі, і в лісі доживають свого віку холодні злежані плями, а він вже прилетів. Уже бігає чорними таловинами на своїх високих ніжках і раз у раз нахиляє до землі голівку.

То висмикне хробака, то лялечку, то захрумтить чорним блискучим жучком. А коли вияснить небо, злітає і починає голосно співати. Почувши цей спів, протирає очі борсук:

— Га, що трапилось?

— Весна, весна! — радіють в мурашнику мурашки.

— Ке-е-е... — ворухиться під корчем жаба. — Вилазити треба.

Радіють усі прильоту шпака.

### **Повінь**

Коли настала справжня повінь, річка розлилася так широко, що вода обняла і луки, і кущики, а вночі підкралася аж до самого пагорба і кілька разів плюхнула в лисячу нору.

— Ой клопіт, ой клопіт! — заходилася лисиця. — Там же ж діточки маленькі...

Біжить вона до бобрів і гукає:

— Рятуйте, браття бобри, там у норі вода діточок заливає!

— При-и-и-пинити роботу! — скомандував головний замурзаний глиною бобер. Загатили бобри рівчак, яким прийшла вода до пагорба, і подалися знов свою греблю

будувати. А лисиця повиносила діточок з нори, поскладала всіх рядочком і примовляє:

— Грій, сонечку, грій.

З одного боку сонечко погріє, потім поверне лисиця усіх — із другого погріє. І животики погріє, і лапки кволенькі.

"Ах, як добре, що сонечко у небі є", — думає лисиця. Ну й чудна! Хіба тільки вона так думає? Всі так кажуть!